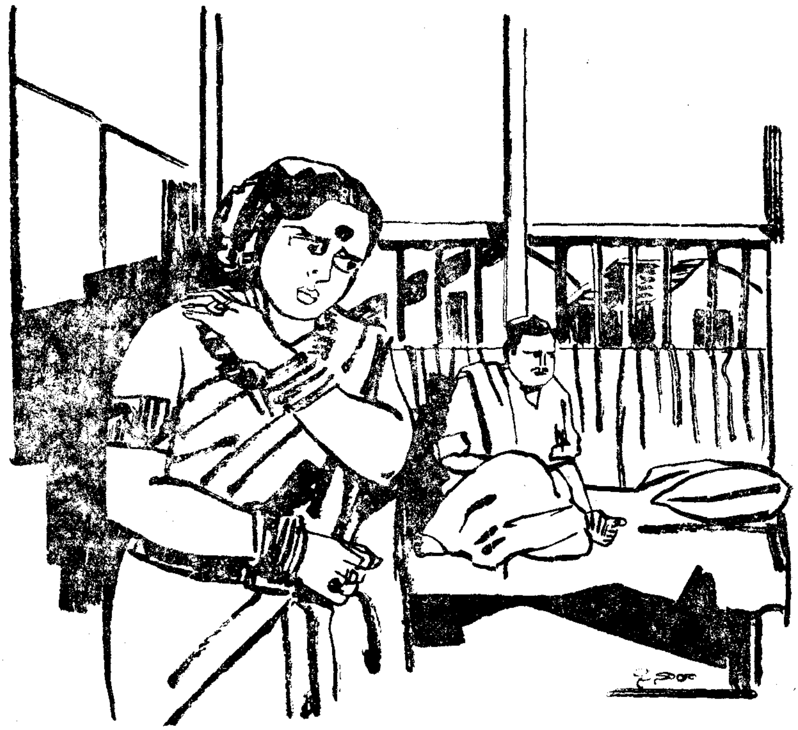

మనిషి - మమత

శ్రీనందుల

అలసట ఆవరించిన ముఖంతో నీరసంగా రిక్షదిగాడు దశరథరామయ్య. ఇంటిముందు పెరట్లో పిల్లలు కోలాహలంగా అల్లరి చేస్తున్నారు. ఇంటి నిండావున్న మనుష్యులసందడి రేడియో వాద్యసంగీతంలా, విరామం లేకుండా చెవులకు సోకుతుంది. అసలే ఆర్థిక, ఇబ్బందులతో సతమతమయ్యే రామం వడగళ్ళవానలా వచ్చిన ఈ చుట్టాలధాటికి ఎట్లా తట్టుకుంటున్నాడో పాపం అనుకున్నాడు దశరథరామయ్య. అంతలో ఆయనను చూచిన పిల్లలు "తాతయ్యొచ్చాడు తాతయ్యొచ్చా"డంటూ ఒక్కసారి యాభై సినిమా వాద్యాలు మోగినంత గోలచేశారు. "ఈయన మతిమండ. స్టేషన్ కెళ్ళమంటే షికార్లు కొడుతున్నారు కామోలు" హడావిడిగా వరుగులాంటి నడకతో పిప్పళ్ళ బస్తాలాంటి శరీరం బ్యాలెన్సు తప్పుతుందనే ధ్యాసైనాలేకుండా వచ్చిందతని పెద్దచెల్లెలు విశాలాక్షి. ఆమె వెనకాలే అకస్మాత్తుగా ఆగిన రైలుపెట్టెలా గుద్దుకునేటంత కంగారుగా వచ్చారు. తమ్ముడు ప్రసాదు పెద్దకూతురు రమణి అల్లుడు కాంతారావు పెద్దకొడుకు విశ్వం "జాగ్రత్తగాదిగు" అంటూ తలో రెక్కపట్టుకుని రిక్షలోంచి దించి కింద కుదేశారు. "మీరంతా ఎప్పుడొచ్చార్రా" అనే దశరథరామయ్య మాట ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. "జాగ్రత్త తూలుతుందేమోనని ఒకరు, ముఖమెంత వాడిపోయిందో, సెకండుక్లాస్ ప్రయాణం హాయిగా ఫస్టుక్లాస్‌లో రాలేకపోయావా? అంటూ మరొకరు ఆదుర్దా పడ్డారు. ఇంట్లోకి రాగానే మూడుదశాబ్దాల సర్వీ

మతో వూగిసలాడే కీళ్ళతో మట్టికొట్టి మాసికవేసిన గోనెపట్టావున్న పడక కుర్చీని దులిపివేస్తూ పెద్దకూతురు రమణి "ఈ రామంగారికి ఏళ్ళొచ్చినకొద్దీ బుద్ధి మందగిస్తోంది. యిదెంకుర్చీ నాన్నకి. అవలేవంగిన నడుం మరికా నవంగిపెప్పెట్టదూ! ఏమండోయి మీరు వెంటనే మంచి కుర్చీ, నాలుగుబూరుగు దిండ్లుబజారుకు వెళ్ళి తీసుకరండని భర్త కాంతారావుకు ఆర్డరు వేసింది ఇదిగో నిమిషంలో పట్టుకొస్తానంటూ పరుగెత్తాడు. కాంతారావు వసారాగుమ్మంలో ముఖం వేళ్ళాడేసుకు నుంచున్న రామాన్ని ఓరకంట చూస్తూ. చిన్నకోడలు విమల కాఫీ ఇత్తడిగ్లాసుతో తీసుకవచ్చింది. తమ్ముడు ప్రసాదరావు అందుకుని వాసనచూసి "యిదేం కాఫీ, మాయింట్లో పనివాళ్ళుకూడా తాగరిటువంటి కాఫీ" అంటూ పక్కనపెట్టి "వుండండి నిమిషంలో 'నెస్‌కేఫ్' కాఫీ పట్టుకొస్తాను హోటల్‌నుండి" అంటూ హడావిడిగా బయాలుదేరాడు. దశరథరామయ్యకిదేదో వింతలా కనుపించింది. తన అరువదేండ్ల జీవితంలోనూ చవిచూడని ఆప్యాయత. ఆనందం అనుభవంలోకి వస్తున్నాయి తనెంత ప్రీతిపాత్రుడయ్యాడు తనవాళ్ళందరికి! అసలు తన జీవితం సుఖసంతోషాలు చిగుర్చనిఎండు కట్టెలాగే సాగింది. చాలీచాలని ఆదాయంతో తలమునిగే బాధ్యతలతో ఎడారిలాంటి తనజీవితంలో యెండమావుల్లాంటివే సుఖసంతోషాలు! యవ్వనంతోలక

షాంతో మొలకెత్తి [illegible]

...తన్నకొన్న తనలోని కోరికలు. సునాగుమిపాలు పల్లవించకముందే విధి విలాపమనే పెనుతుఫానుకు మొదలంటా కూలిపోయాయి. స్కూల్ ఫైనల్ మంచి మార్కులతో ప్యాసై కాలేజీ గురించిన కలలు రూపుదిద్దుకోకముందే తనతండ్రి కాశీశం తనువు చాలించాడు. యిద్దరు తమ్ముళ్ళు, ఇద్దరుచెల్లెళ్ళ సంసారం బరువు బాధ్యతలు తనమీద పసివయస్సులోనే తనుపెట్టిన భానూమీదపడ్డాయి కౌన్సిలర్ల కాళ్ళావేళ్ళాపడి ఛైర్మన్‌గారి పతివత జాలి సంపాదించి తనతండ్రి ఉద్యోగం ఆంజేమున్సిపాలిటీలో గుమస్తాగిరి చేపట్టాడా వూళ్ళోనే. కుడితిలో పడ్డ ఎలుకలాంటి తనజీవితం తమ్ముళ్ళ, చెల్లెళ్ళ అవసరాలు తీరుస్తూ చదువులు గట్టెక్కించి పెండిండ్లు చేసేటప్పటికి తన సంతానం అవసరాలు అందుకున్నాయి. వాళ్ళకు అంతంత మాత్రం చదువులతోనే సరిపుచ్చి రిటైర్ అయ్యేటప్పటికి ఆఖరు ఆడపిల్లగుండెలమీద కుంపటిలాఇంట్లోనే వుండి వచ్చిన యిరవై రూపాయిల పెన్షన్ సగం అమ్మిదాన్ని అత్తవారింటికి పంపి గుండెతేలిక చేసుకున్నారు తనూ, భానూ

2

వేణ్ణీళ్ళ స్నానం తరువాత కూర, పచ్చడి పులుసులతో భోజనం కడుపులో పడేటప్పటికి నిద్ర ముంచుకొచ్చింది దశరథరామయ్యకు. కూతుళ్ళు కోడళ్ళు, చెల్లెళ్ళు ఒకరికొకరు పోటీపడి కొసరి కొసరి వడ్డించారేమో పాపం కదలలేక పోయాడు. ఎవరిముందను సిద్ధంగా వున్న మంచంమీద, నడుం వాల్చగానే నిద్రపట్టేసింది కొత్తపరుపుమీద పరచిన మడతనలగని మల్లెపువ్వులాంటి దుప్పటి బూరుగుదూది తలగడలు, వుంటే ఎవరికైనా కమ్మనినిద్ర కూరుకువస్తుంది. మరి జన్మలో అటువంటి సుఖమెరుగని దశరథరామయ్యకు పట్టిందంటే ఆశ్చర్యమేముంది. అందులో తనపెద్ద చెల్లెలూ, పెదకూతురూ చెరోపక్కా కూర్చుని, చల్లగా విసురుతూ "ఈ పాడుయింట్లో కరెంటైనా లేదు ఫ్యాన్ పెట్టాలంటే" అంటుంటే తన దగ్గిర అలవాటైన రామం పిల్లలు, చిన్నారి శశి, ముద్దు మాటలతో తన మీసాలులాగే మురళి, తాతయ్యా అంటూ వస్తే "పోండిరా దరిద్రం మొహాలూ మీరూను. మాసిన బట్టలతో చీమిడిముక్కుతో, తాతయ్యని బాధపెట్టక నిద్రపోనీయండని" తన తమ్ముడు ప్రసాదం చీదరించుకుంటుంటే, వర్షించే మేఘంలాంటి ముఖంతో పిల్లలవాళ్ళను బరబరా లాక్కుపోవటం బాధనిపించినా, తన మనస్సునిండిన ఆనందంలో అంతగా పట్టించుకోలేదు దశరథరామయ్య. మైమరచి నిద్రసుఖమనుభవించిన దశరథ

With best compliments from

SWASTIK COFFEE WORKS

Main Road :: TENALI

★

Prop; A. HIMAVANTA RAO

రామయ్య మూడుగంటలకు లేచాడు. లేవగానే అలవాటు ప్రకారం "ఏడుకొండల వాడా, శ్రీనివాసా" అంటూ గట్టిగాస్మరించాడు. దివాణంలో మహారాజుకు సుప్రభాతం చెప్పటానికి వేచియున్న వందిమాగధుల్లా. తమ్ముళ్ళు చెల్లెళ్ళు, కొడుకులు, కోడళ్ళు ఒక్కరామం నిర్మలాతప్ప, కిలకిలలాడుతూ ప్రవేశించారాగదిలో. సుఖంగా నిద్రపట్టిందా అంటూ. ఒకరుకాఫీ ప్లాస్కు బల్లమీదుంచారు. మరొకరు తన కిష్టమైన గులాబ్‌జామ్ ప్లేట్‌లోకి సర్దారు ఇంకొకరు వలిచిన బత్తాయిలు, ఆపిల్ ముక్కలు అమర్చారు. పళ్ళెంలో వేరొకరు పొందూరు అద్దకు పంచాలచాపు కండువా. మల్లెపువ్వులాంటి అద్దరులాల్చి మంచంమీద పెట్టారు. తమ్ముడు ప్రసాదరావు "అన్నయ్యా ఈ బూజుపట్టిన పూరిల్లుగాలి వెలుతురులేని మురికికూపం, పైగా విసిరేసినట్లు వూరికి దూరంగా వుంది, వూళ్ళోవున్న మనడాబా కొచేయిస్తున్నాను. అందులో హాయిగా వుందురుగాని" అన్నాడు. దశరధరామయ్య యింత మమత, ఆదరణ జన్మలో ఎరగడు. జీవితం ధన్యమైందని ఆనందంతో మెరిశాయతని పీక్కుపోయినముఖంలో లోతుకుపోయిన కళ్ళు. "పళ్ళు ఫలహారాలు విశ్రాంతిగా తీసుకో. మేమంతా హాల్లో వుంటాం" అంటూ ఒకరొకరే వెళ్ళారు. దశరధరామయ్య మనస్సు ముందు కాఫీ మీదకు పోయింది. ప్లాస్కు మూతతీసి కప్పునిండా పోశాడు. చిక్కనిపాలతో. చేసిన కాఫీ ఘుమ ఘుమలాడుతూ పొగలు కక్కుతోంది. ఆప్యాయంగా ఆఘ్రాణించి ఒక్కగుక్క మింగాడు తన్మయత్వంతో. పొరబోయి వుక్కిరిబిక్కిరైదగ్గువచ్చింది తన నాలుకకు గొంతుకు అటువంటి స్ట్రాంగ్ కాఫీ రుచి మర్చిపోయి ఐదేండ్లు కావటంచేతగా మరి శరీరంలో చావతగ్గి, మతిమరుపు పొరలలో మరుగుపడిన జీవనస్మృతులు పైకి రాసాగాయి. పాపం పిచ్చిది తన భామాకిటువంటికాఫీ అంటే పంచప్రాణాలు. పచ్చడి మెతుకులతో పొట్టనింపుకున్నా ప్రొద్దున్నే పొగలుకక్కే చిక్కని స్ట్రాంగ్ కాఫీ ఎదురెదురుగా కూర్చుని తన్మయత్వంతో త్రాగేవారిద్దరూ. ఆ ఆనందంతోనే అలసట విసుగు లేకుండా యింటెడు చాకిరీ వంట, వార్పు ఒంటిచేతిమీద చేసేది తన భామమతి. తలమునకలైన బరువు బాధ్యతల జీవితాలలో ఒక దివ్యానుభూతి తమకిద్దరికి. బరువు బాధ్యతలనుండి బైటపడేటప్పటికి, తామిద్దరికి మిగిలింది నెల నెలావచ్చే ముప్పైరూపాయల పెన్షన్ మాత్రమే. దాంతో తమ బ్రతుకులెట్లా తెల్లారతాయి. భామా దిగులుపడితే తను మనకేమే మనరక్తంపోసి పెంచిన తమ్ముళ్ళు చెల్లెళ్ళు పెద్దవాళ్ళయి వున్నారు. మనల్ని మన్నించి, మమకారంతో నెత్తిన పెట్టుకుంటారు అని భరోసా యిచ్చాను. పాపం వెర్రిది నమ్మి తనతో పెద్దతమ్ముడు ప్రసాద్ ఇంటికి వచ్చింది. ప్రసాద్ పి.డబ్ల్యుడి సూపర్‌వైజర్‌గా రెండు చేతులా ఆర్జిస్తూ రెండిళ్ళు కూడా కట్టాడు. స్కూల్ ఫైనల్ మంచి మార్కులతో ప్యాసైన ప్రసాద్ ఏదో సిఫారసుతో L.C.E. చెప్పించాడు తన కడుపు మాడ్చుకుని. వెళ్ళగానే యెకముఖం పెకముఖంతో స్వాగతం చెప్పారు భార్యాభర్తలు ఏదో దయాధర్మంకింద కాశిని మెతుకులు వసేసేవారు. గ్లాసుకడిగిన నీళ్ళలాంటి కాఫీ యిచ్చేవాళ్ళు తాము పిల్లలు కాఫీతాగుతూ. కాఫీ యింత నీళ్ళలావుందేమిట్రా అంటే "అన్నీ ధరలు మండిపోతున్నాయి. ఏదోదాని పెట్టినట్లు పేరుపెట్టటమేగా" నన్నాడు. "నిన్నెంతో కష్టపడి చదివించాం కదరా" అని తనంటే "ఆ! వున్న పిత్రార్జితం అమ్మి చేసిందేమిటి, పెద్ద నిర్వాకంలా చెబుతావేమిటి" అంటూ ఈసడించుకున్నాడు. భామ తన పుస్తెల తాడమ్మి రిక్షాఫీజు కట్టినసంగతి ప్రస్తుత హోదాలో మర్చిపోయాడు మాటలు పడుతూ, మురుగునీళ్ళలాంటి కాఫీకీక పూర్తిగా మానేసింది భామ. కాఫీపిచ్చిగా చూసేది వంటింటి వైపు వుదయం లేవగానే. నలబై సంవత్సరాలు వరసగాల్లో జీర్ణించిన అలవాటు మానుకోవటమెంత రంపపుకోత. తెలిసినా చావకాని తనొక శిలాప్రతిమ కాకతప్పలేదు. రెండేళ్ళ కిందట కన్నుమూస్తూ భామా మగతలో 'కాఫీ కాఫీ' అనే కలవరింతలు తన గుండెల్లో గునపాల్లా దిగిపోయాయి. ఆ ప్రసాదే అందించినకాఫీ తను ఆప్యాయంగా తాగుతున్నాడిప్పుడు! ఆవేశంతో

Grams : "SREENIVASA" Vuyyuru.

Phone { Office : 117 / Resi : 119 } Vuyyuru Exchange

R. C. No. 1749

C. S. T. No. 1272

SREENIVASA MILLS

COTTON SEED OIL, GINNING & OTHER OILS

Managing Partner : UPADRASTA RAMASWAMY SASTRY

CHINAOGIRALA P. O.

Gannavaram Taluk (Krishna Dt.)

గన్నవరం తాలూకా (కృష్ణాజిల్లా)

శ్రీనివాసమిల్స్, చినఓగిరాల.

Quality Cotton Suppliers

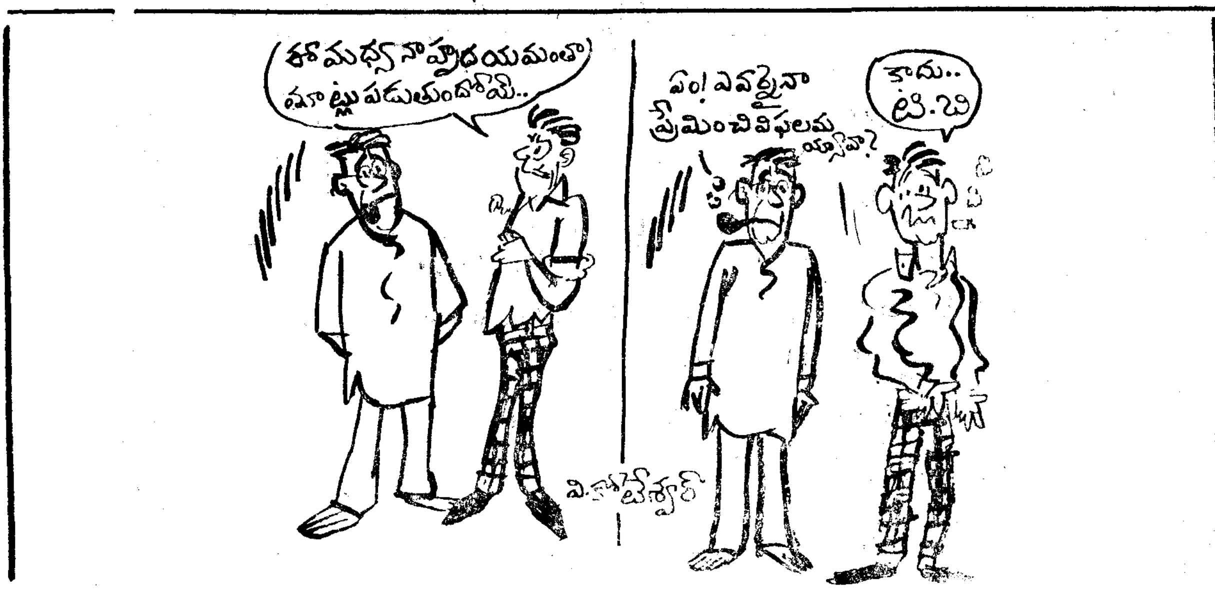

విసిరికొట్టాడు దశరథరామయ్య కాఫీకప్పు.

ఆయనదృష్టి పండ్లపళ్ళెంవైపు తిరిగింది. రెండు బత్తాయితొనలు ఆప్యాయంగా అందుకుని నోట్లో వేసుకున్నాడు. గుటక దిగుతుంటే భానూ ఎదురుగా మంచుని ఖాళీగా చెయ్యి చాపినట్లైంది. నోట్లోవిరసం తొనలు వుమ్మేసి నోరేదో అపవిత్రమైనట్లు నీళ్ళతో కడుక్కున్నాడు. దుఃఖం పెల్లుబికివచ్చింది. తమ్ముడు ప్రసాద్‌యింట మూడునెల్లు ముళ్ళమీదున్నట్లు గడిపి, స్వంతకొడుకు విశ్వమేదో ఉద్ధరిస్తాడనే ఆశతో అతనివెంట వచ్చేరాము భానూ, తనూ. విశ్వం రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టర్. ఇల్లూ, ఇంట్లో సామానూ యింటావిడ వంటిమీద నగలూ, బాగానే సంపాయిస్తున్నాడని చాటుతున్నాయి. తమకక్కడ ఆదరం అభిమానం, మాట ఉంచి, సాధింపులు, దెప్పుళ్ళు, నిత్యనైవేద్యాలైనాయి. మాటిమాటికి మొగుడూ పెళ్ళాలుకూడా "అసలూ సంపాదన, తమ్ముళ్ళు చెల్లెళ్ళకు ధారపోసి మాకు చిప్పచేతికిచ్చిందే కాకుండా మా మెక్కడకానపచ్చగా వుంటామోఅని మేసి పోవటానికొచ్చారు." అన్నట్లు మాట్లాడేవారు. నిజానికి తమ్ముళ్ళ చదువులకు, చెల్లెళ్ళ పెళ్ళిళ్ళకు అంతావూడ్చిపెట్టుకుపోగా మ్యూచువల్ ఫైనల్ ప్యాసైన విశ్వాన్ని తను పై చదువులకు పంపలేకపోయాడు. స్వశక్తిమీద సర్వీస్ కమిషన్ ప్యాసై వుద్యోగం సంపాదించుకున్నాడు. సహృదయంతో తనూ, భానూ చేసింది పిల్లలకు బాధగా పరిణమిస్తుందనుకోలేదు. అచ్చటుండగానే భానూకు జ్వరం పట్టుకుంది. పైత్యం పితెగవాంతులయ్యాయి, డాక్టర్‌కు డబ్బుపుతు ... గా ఉన్న ధర్మాసుపత్రిలో హోమియోపతి డాక్టర్ దగ్గర పంచదార మాత్రలు తెప్పించేవాడు. తన భాగ్యకాలు కాస్త బెటికితే టాక్సీమీద మారుగూరు పెద్దాసుపత్రి స్పెషలిస్టు దగ్గరకు అదుర్దాగా తీసుకువెళ్ళాడు. మరిభాను "జ్వర పైత్యంతో నోరుపాడైంది. రెండు బత్తాయి తొనలు చప్పరిస్తాను" అని జాలిగా అంటే "అవిప్పుడు ఒక్కొక్కటి అర్ధరూపాయి వున్నాయి కాస్తంతపండు ఎవ్వరిపేరోలా అని చల్లగా ... తున్నాడు తను తెద్దామంటే పస్తుతారీకునే పెన్షన్ డబ్బులు, యింట్లో ఖర్చుకని తీసుకునేవాడు. గట్టిప్రాణంకనుక భానూ వారం రోజులు కటికలంకణం చేసి దక్కింది. ఆ సుపుత్రుడేయిపుడు బత్తాయితొనలు, యాపిల్‌ముక్కలు స్వయంగా అందించాడు. దశరథరామయ్యకు గుండెతరుక్కుపోయింది. వాటిని క్రిందకు విసిరేశాడు.

3

సంవత్సరం ... దుఃఖమూ పే బిడ్డలు హాస్టలుపే దుఃఖం ముంచుకొచ్చింది దశరథరామయ్యకు. తనూ భానూ కీ ఏకంగా ... మూడు పాలల తీరుదాటిన బిడ్డల్ని ... గరు. ఆపీఏడాదికి రెండు కొడుకులు కలిగితే మహద్భాగ్యమని మురిసిపోయే ... భారమైనా తనచెల్లెళ్ళకు తిండి బట్టకూ లోటులేని సంబంధాలు చేశాడు. వున్న యిల్లు తెగనమ్మి తల్లి సంబంధాలు వదలొద్దని పోరుతున్నా తలదాకట్టి కొంపఅమ్మటానికి తను వెనుకాడుతుంటే భానూ "మనపాట్లు మనం తంటాలు. అన్న పిల్లల సుఖం ముఖ్యం" అని ప్రోత్సహించింది. ఇల్లు అమ్మిన డబ్బు చాలకపోతే చేతిగాజులతో సహా ఒలిచి యిచ్చి అదుకుంది తన యిల్లాలు. పెద్దచెల్లెలు విశాలాక్షిని అత్తవారింటికి పంపేటప్పుడు, చీరె సారె కోసం తను అవస్థపడుతూ చింతిస్తూ కూర్చుంటే, పెట్టెలో మురిపెంగా దాచుకున్న తన అన్నగారిచ్చిన పెద్దచీర

Phone No. Office : 18
Resi : 446

With best compliments from

Ghanta Brahmaiah & Company.

Dealers in Fertilisers, Insecticides & Oil Cakes etc.,

MANURES HOUSE

Morrispet :: *TENALI-2*

Guntur Dt. (A.P.)

***Branch* : REPALLE**

Phone : 106

పెట్టి సాగనంపింది భామ మమతలూ, మమకారాలూ, డబ్బుతో కొలవని వాళ్ళెంత మందీ లోకంలో! విశాలాక్షి ముచ్చటైన సంసారాన్ని చూచివద్దామని తాము వెళితే గతిలేని దూరపుబంధుల్ని చూచినట్లు చూచింది. తన భార్య కన్నకూతురుకన్న మిన్నగా చూస్తున్న తనచెల్లెలు వచ్చినప్పుడొక కొత్తచీర పెట్టి గౌరవించటం మాటటుంచి వున్నంతలో ఉతుకులేని చీరకట్టుకుని ఏదో పేరంటానికి తనతో బయలుదేరిన భామని "ఆ చీరతో ఒస్తే మా తలవంపులు తెచ్చిపెడతావు మంచి చీరలేకపోతే మానెయ్యి" అంది గాని పెట్టెనిండా మూలిగే తనమంచి చీరల్లో ఎరువుగా ఒక్కటైనా యివ్వలేదు విశాలాక్షి అవమానంతో, గుండె పగిలేలా కన్నీరుకార్చింది పిచ్చిభామా. ఆ చెల్లెలే నేడు తనకింత ఖరీదైన బట్టలందించింది ఆప్యాయతతో! అవి కట్టుకుంటూ, తనభామా వ్యక్తికి ద్రోహం చెయ్యగలదా తను! వాటిని ముట్టుకునేందుకే అతనిమనస్సంగీకరించలేదు.

పక్కకిజరిగితే మంచం కిర్రుమంది. తమదంపతులు మంచాలసౌఖ్యం వదిలి ఎన్నేళ్ళయిందో! పెరిగే సంసారంలో పిల్లలపరమయ్యాయి. అవెప్పుడో చింకిచాపే గతైంది తమకు. ఇంటెడుచాకిరీతో అలిసిపోయిన భామకు, కొంగు పరుచుకోగానే కునుకుపట్టేది ఆ చాపమీదే. కాని జవసత్వాలుడిగిన భామకు తను రిటైరయ్యేనాటికి నడుంనొప్పి పట్టుకుంది నడుంనొప్పితో గిల గిలలాడుతూన్నా, ఎన్నేళ్ళలోనూ నవారుమంచంమాటదేము డెరుగు. కనీసం నులకమంచమైనాయిచ్చి పుణ్యం కట్టుకున్నవారు లేకపోయారు. తమూ, తమపిల్లలూ సుఖాలు వదులుకుని ఈ ముసలాళ్ళ అవస్థనర్థం చేసుకునే అవసరమేముంది వాళ్ళకు. ఆ విశాల హృదయులే తనకినాడు ఆప్యాయతతో, మంచం, పరుపు పనికట్టుకు అమర్చారు. ముళ్ళమీద కూర్చున్నట్టైంది దశరధరామయ్యకు లేచినిలుచునిగవం

Phone No. 181

With best compliments from

Avuthu Kulanda Reddy

Manure Mixing Firm

MANURE MERCHANTS & DISTRIBUTORS OF

HINDUSTAN STEEL LTD.,

Sona (C A N) Ammonium Sulphate etc., Fertilizers

***Morrispet* :: *TENALI-2* (A.P.)**

కలయజూచాడు బూజులు వేళ్ళాడుతూ నెత్తికి తగులుతున్నట్లున్న తాటాకు కప్పు గదిలో వెలుతురూ రాని చిన్నకిటికీ. ఈ గదిలో తను వాలుగేళ్ళు గడిపాడు అందులో భామతో కలిసి గడిపినవి రెండేళ్ళు. ఆ కటికనేల, గాలిరాని బూజులరాలే గదీ తనపాలిట స్వర్గసీమే అయింది తనతో పాటే కలోగంజో తాగేవారు. తనచిన్నకొడుకు రామం కోడలు నిర్మల పచ్చడి మెతుకులతో, అరాకలితో లేచినా ఆప్యాయత చిందించేవాళ్ళ ఆదరణ అవమానంతో నిండినతన గుండెకు తృప్తి కలిగింది. దానితో యీ [illegible] తనకు [illegible] తనదాభలోకి మకాం మార్చమని ప్రాధేయపడుతున్నాడు తమ్ముడు ప్రసాద్. ఐదేండ్ల క్రిందటిసంగతి హృదయంలో కలుక్కుమంది. దశరథరామయ్యకు ప్రసాదప్పుడే చక్రవర్తి [illegible] కట్టాడు [illegible] మధ్యలో. బాకీ చాలా [illegible] లో అదె [illegible] లేక రామం అవస్థ పడుతుంటే, చెయ్యాదాని అర్థించాడు తను ప్రసాదుని "[illegible] రామాని" కియ్యమని. విసురుగా వచ్చిన సమాధానం

"అన్నయ్యా తోలేరుదబ్బు [illegible] కట్టాను మాటకి అర్థరూపాయి కూడా వడ్డీకి ఎట్టుగా లేదు. ఇకమీదట కొంత మీకిష్టం చేసినఅప్పులు తీర్చలేకఅడుక్కుతినిపోవాలినేను" ఈ మునలాడికి జ్ఞాపకమూ [illegible] ప్రసాదు రీమా కాబోలు.

తన [illegible] వాడైన రామంకే అన్యాయం జరిగింది తన అస [illegible] సూక్రే పైవల్లో కొచ్చిన [illegible] అర్థంచేసుకున్న రామం [illegible] కొమరకొట్టులో గుమస్తాగ చేరాడు. మేనమామ కూతురు నిర్మలను కా[illegible] లేకుండా చేసుకున్నాడు [illegible] పెట్టుకున్నారు భార్యాభర్తలిద్దరూ [illegible] బొట్టుబొట్టు పెట్టించి పై తెచ్చిన వాళ్ళందరిదగ్గర బ్రతుకు భారమైనా తనకూ భామకూ రామం దగ్గర చేరటానికి [illegible] లేదు. వారి [illegible] దికి తనేమీ చేయలేకపోయామని సిగ్గుపడగా చిన్నతనంలో జీవితం గడవడానికి పనులు చేస్తున్నాడని తెలిసిన తనూ [illegible] యలేకపోయారు తాము. పెద్దవాడి ఇళ్ళందగ్గరుండగా చూడటానికొచ్చాడు రామం పెద్దకోడలు మాటిపోటిమాటలు [illegible] నిర్లక్ష్యం వారిమనస్సు గాయపర్చాయి. "నాన్నా మీ రిద్దరూవచ్చి మాతోనే పచ్చడిమెతుకులు తింటూ మా [illegible]" అన్నాడు. ఏకాచ్చేదే [illegible] దానికితోడు మాప్యారం [illegible] "నాన్నా మీ పరిస్థితి [illegible] ప్రేమానురాగాల మధ్య, పచ్చడి మెతుకులైనా అమృతమే అవుతుంది. అమృతమే [illegible] గొంతుదిగదు. [illegible] మధ్య అంటూ తీసుకొచ్చాడు [illegible]. తామిద్దరూ కృష్ణా, రామా అనుకు —

ఫోన్ నెం. 275

మోసపోకండి ! | **కొద్ది పేరు మార్పులు గమనించండి !!**

ప్రభాకరుని ధిక్కరించు ప్రకాశము కలవి.
ట్రిబుల్ కటింగు, ట్రిబుల్ పాలీష్
రత్నం వజ్రములు.

దేదీప్యమాన ఆకర్షణశక్తిని గొల్పు
డబుల్ కటింగు, డబుల్ పాలీష్
రాయల్ వజ్రములు.

మా వద్ద పలురకముల వజ్రములు, విశ్వబ్రాహ్మణులకు ఉపయోగించు పరికరములు సరసమగు ధరలకు విక్రయించబడును.

ప్రసిద్ధిగాంచిన వజ్రములకు

పొత్తూరి వెంకటరత్నం, డైమండ్ హాల్, తెనాలి.

రత్నం లాడ్జింగు : అధునాతన సౌకర్యములు, పరిశుభ్రమగు గాలి, వెలుతురుగల గదులు అద్దెకు ఇవ్వబడును. ఫోను నెం 288

మనశ్శాంతితో గడిపారు. వాళ్ళ ఆదరణ అభిమానం అందగానే భామా చనిపోయి నప్పుడంతా వచ్చారు. తమ తమ లు బృందం దు లు అగ్రం దరికి వెళుతూ వదో పరకో యిచ్చి అదే గొప్పగా చాటుతూ కర్మకాండ కానిచ్చి తల్లిగా జారుకున్నారు, మరి తన్నిపుడు పుక్కిటిబిక్కిరి చేసే వారి అప్యాయత కరం నిజంగా వారి హృదయాలు తన మీద గౌరవంతో, స్పందించనారంభిం చాయా తన మునలితనం మతిమరుపులో బుద్ధి చురుకుగా పనిచేయటంలేదు. క్రితం నెల పెనన్ తీసుకునేందుకు వెళ్ళినప్పుడు షరాబువీరాచారి పంతులుగారూ, పై అధికారులు వెల్‌ఫేర్ ఫండంటూ లాటరీ టిక్కెట్లు అమ్మమని అంటగట్టారు మీరొ కటి తీసుకోక తప్పదంటే కాదనలేక పోయాడు తను. అదృష్టదేవత అనహ స్యం చెయ్యటానికా అన్నట్లు. తన టిక్కె ట్టుకే తగిలింది రెండులక్షల ఫస్టుప్రైజ్ హైదరాబాదు వెళ్ళి చెక్కు తీసుకువచ్చి రిక్షా దిగుతూనే. వీళ్ళ ఆప్యాయత జడిలో పుక్కిరిబిక్కిరై ఆ విషయమె మర్చిపోయాడు. తన ఫొటో పేపర్లో పడింది గదూ చూసి పరుగెత్తుకొచ్చా రంతా, దశరథరామయ్యముఖం కోపంతో అసహ్యంతో జేవురించింది. "నిర్మలా! నేరొజాతాగే తేట వడిగట్టు పట్టుకు రామ్మా" అని కేకేస్తూ హాల్లోకొచ్చి కరివి, మురళివి చెరోచెంపకెత్తుకున్నాడు.

ఏమైంది పైత్యం చేసిందా అంటూ ఎగ తాళిగా... "పైత్యం తగ్గి జ్ఞానోదయ మైంది." అంటూ దశరథరామయ్య "చూడండి మిమ్మల్నందర్నీ ఈ చేతు లతో పెంచి పెద్దచేశాను. నా రక్తంలో అణువణువు అర్పించి మీ కందరినీ పెంచి ప్రయోజకుల్ని చేశాను పండిన మన మనస్సుకూ పెరపిన తలకూ భక్తి గౌర వాలు యిచ్చేతరం మాది." మాతృదేవో భవ పితృదేవోభవ" మా చదువులలోని మొదటిపాఠాలు. అవి జీర్ణించుకున్న నేను మా నాన్నగారు కన్నుమూస్తూ నా తలమీద పెట్టిన గురుతర బాధ్యతల్ని సంతోషంగా నిర్వర్తించాను. అప్పు డప్పుడు కటిక ఉపవాసాలుచేస్తూ ఎంత కష్టపడ్డామో మీకూ తెలుసు మీ పురోభి వృద్ధే జీవితాదర్శంగా చేసుకున్న నేనూ భామా కుష్కించిన దేహాలతో పలిగిన హృదయాలతో, చిల్లిగవ్వకు కొరగాని బికారులుగా మిగిలిపోయాము. జీవిత చరమ దశలో మేము చేసిన పొరపాటు మారు తున్న మన సత్యాలను అర్ధంచేసుకోలేక పోవటమే....మీరంతా తమ అభివృద్ధికి తల్లిదండ్రులు శ్రమించటం ఒక బాధ్య తగా భావిసారు కాని వాళ్ళను భక్తి గౌరవాలతో ఆదరించాలనే మనసంత స్ఫూర్తి మాట మరిచిపోయారు' మీ భార్యాబిడ్డ లకు సుఖ సంతోషాలు సమకూర్చటమే మీ ఆదర్శం నేడు! మమతా మానవతలకు

> **నీటో - డిటో**
>
> భార్యా విధేయుడు: ఈ తరహా అదేమి ప్రారబ్ధమో నేను యే సంజి వని ప్రాపోజా చేసినా మా ఆవిడ వీటో వేస్తుంది
>
> ఇల్లి వెంకమ్మ మగడు:- మా ఇంట్లో ఆ అటు సాగవే నేను ఆమె చెప్పిందానికల్లా డిటో వేస్తాను అంతే. ఇహ నోరెత్త టానికి వీల్లేదు
>
> ...పుల్లా పూర్ణానంద

టబ్బే కొలబద్ద మీ దృష్టిలో. అదున్న వాడి డగులకు మడుగులొత్తుతారు అది కూడలేని నాబోటి అమాయకుల కందేవి అవమానాలూ ఈసడింపులూ! జ్ఞాపకం చ్చుకో డి ఏమ్నా. భానూను పూలకు గతిలేని బిచ్చగత్తెల్లా చూస్తూ ఈ పిడ ఎప్పుడు విరగడౌతుందా అని అనుకోలేదూ మీరు? పాపం నావంటి అమాయకుడే రామం. అక్కంకాలి మీ వంటి ప్రయోజకుడు కాలేకపోయాడు. నా రక్తంలోని దోషం వీళ్ళకి తగిలి మమత గౌరవాలు వంటబట్టించుకుని, మమ్మల్ని ఉన్నాను అ అనుభూతిని కాలదన్ని డబ్బు ఎరువుతో పెరిగే మీ భక్తి గౌర వాలకు దాసోహమనలేను ఇక మీరంతా వెళ్ళిపోవచ్చు" అంటూ ముఖం తిప్పు కున్నాడు దశరథరామయ్య.

నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు

74952 (వర్క్స్)
టెలిఫోన్స్:- 76652 (రెసిడెన్స్)

శ్రీ గౌరి ఇంజనీరింగ్ వర్క్స్

స్ట్రక్చరల్ ఇంజనీర్స్ & ట్యూబ్యులర్ ట్రస్ మాన్యుఫాక్చరర్స్.

హనుమాన్ పేట ✹ విజయవాడ-3.